

A Pécsi Ítéltábla a dr. Ihász Lajos ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a dr. Boda Pál ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen személyhez fűződő jogsértés megállapítása és jogkövetkezményei alkalmazása iránt a Somogy Megyei Bíróságon indított perében a 2011. október 26. napján kelt 24.P.20.869/2011/10. sorszámu ítélet ellen a felperes részéről 11. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és megállapítja, hogy az alperes azzal, hogy a B. polgármesteréhez címzett, 2011. február 5. napján kelt levelet más személyek számára hozzáférhetővé tette, megsértette a felperes becsületét.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 300.000 (háromszázezer) forintot.

A keresetet ezt meghaladóan tekinti elutasítottnak.

Mellőzi a felperesnek az elsőfokú eljárás költségeiben történt marasztalását, és megállapítja, hogy a felek az első-és másodfokú eljárásban felmerült perköltséget maguk viselik.

Kötelezi a feleket, hogy fizessenek meg az államnak - az állami adóhatóság külön felhívására - személyenként 90.000 (kilencvenezer) forint le nem rótt együttes első- és másodfokú eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság a felperes személyhez fűződő joga megsértésének megállapítására és az alperes 1.500.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezése érdekében előterjesztett keresetét elutasította.

Az elsőfokú ítélet alapját képező tényállás szerint a D. I. Általános Iskola és Óvoda Cs. Óvodája óvodapedagógus munkakör betöltésére pályázatot írt ki, amelyre a felperes eredménytelen pályázatot nyújtott be. A pályázat elbírálását megelőzően szülők egy csoportja B. polgármesterének, illetve a pályázat kiírójának egy 2011. február 5. napján kelt levelet juttatott el, amely az alábbiakat tartalmazza:

„Ez idáig az óvoda dolgozói között béke, harmónia, egymásra figyelés, jó munkamegosztás, szakmailag magas színvonal, egyszóval pozitív légkör működött. Gyermekünk szívesen mentek óvodába, az óvónők kapcsolata a szülőkkel mintaértékű. Gyermekünk „facsemeték” a külső behatásokra érzékenyek, könnyen befolyásolhatók, meg kell óvni őket a „kecskéktől” melyek romboló hatással vannak fejlődésükre, egyéniségükre. Negatív, önfegyelemre képtelen, dolgozói közösséget romboló stressz-helyzetet teremtő pedagógus, gyermekeinkre nagy hatással lehet. A holnap mesterei, a falu közössége, a ma tanítványai, tehát az óvoda szellemi környezetének tisztántartása elengedhetetlenül szükséges és felelősség. Tudomásunk van olyan helyi óvónő jelentkezéséről, akinek személye fenyegetné az eddigi jó munkát és légkört. Kérjük a fentiek szellemében a döntést jó irányba terelni szíveskedjen. Reménykedve az óvodára nézve jó döntésben, talán gyermekeinknek nem kell másik óvodát választaniuk ahhoz, hogy mi szülők nyugodtak lehessünk - mindent megtettünk gyermekeink boldogságáért.”

Az elsőfokú bíróság az eljárás során zártan kezelt levél alapján azt állapította meg, hogy a levelet nem az alperes írta és szerkesztette. Az alperes azonban maga is beismerte, hogy a szülők által szerkesztett levél tartalmát ismerte, és a levelet annak a szülőnek, aki azt tőle kérte, átadta. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a levél azon mondta, hogy „tudomásunk van olyan helyi óvónő jelentkezéséről, akinek személye fenyegetné az eddigi jó munkát és légkört” az egyetlen olyan tartalmú közlés, amely alapján a felperes személye szűkebb környezete számára beazonosítható. Ez a közlés azonban nem tényállítás, hanem a levél íróinak azt a véleményét fejezi ki, mely szerint a felperes az óvodapedagógusi feladatok ellátására nem alkalmas. E vélemény kétségtelenül negatív, azonban nem kirívóan bántó, becsmérlő, a szabad véleménynyilvánításhoz való jog határait nem lépi túl. A felperes ugyan nem közszereplő, de miután maga nyújtott be pályázatot az óvodapedagógusi munkakör betöltésére, a becsületsértést meg nem valósító kedvezőtlen bírálatot el kell viselnie.

Az elsőfokú ítélet megváltoztatása, és keresetének teljesítése érdekében a felperes fellebbezett. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást teljes körűen nem tárta fel, tanúbizonyítási indítványát tévesen elutasította. A kihallgatni kért tanúkkal ugyanis azt kívánták bizonyítani, hogy az alperes aktív és kezdeményező szereplője volt a levél szülők által történt aláíratásának, és jelentős szerepe lehetett annak megfogalmazásában is. Az elsőfokú bíróság által levont jogi következtetéseket is

tévesnek találta. A levél ugyan egyértelműen nem mondja ki, de felépítésével azt közvetíti az olvasó felé, hogy a levélben részletezett negatívumok és veszélyek az ő részéről fenyegetik az óvodába járó gyermekeket. A levél személyére vonatkozóan valótlan és sértő tényállítást tartalmaz (személye fenyegetné az eddigi jó munkát és légkört), amellyel a személy hátrányos megítélése is megvalósult. Fellebbezésében is fenntartotta a tanúk kihallgatására irányuló bizonyítási indítványát, és erre tekintettel felvetette az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének indokoltságát is.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A fellebbezés alapos.

Az elsőfokú bíróság az ítéleti tényállást helyesen állapította meg, az abból levont jogi következtetésekkel, és érdemi döntésével azonban a másodfokú bíróság nem értett egyet.

A perben rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható volt, hogy intézményi átszervezés miatt 2011 év elején szükségessé vált a továbbiakban a B-i. D. I. Általános Iskola és Óvoda tagintézményeként működő balatonberényi óvodában egy óvodapedagógusi munkakör betöltése, amelyre az intézmény vezetője pályázatot írt ki. A pályázat elbírálásához kívánt információkat nyújtani a 2011. február 5. napján kelt, több szülő által aláírt levél. A B. Polgármesteréhez, illetve a pályázat kiírójához is eljuttatott levél az óvoda eddigi munkájának bemutatása, az ott kialakult pozitív légkör méltatása után azokat a veszélyeket részletezi, amelyek az óvodába járó gyermekeket, mint a külső behatásokra érzékeny, könnyen befolyásolható „facsemetéket” a fejlődésükre, egyéniségükre romboló hatást gyakorló „kecskéktől” érhetik. Felsorolja azokat a pedagógusi tulajdonságokat (negatív, önfegyelemre képtelen, dolgozói közösséget romboló, stressz-helyzetet teremtő), amelyek a gyermekekre nagy hatással lehetnek, és amely tulajdonságokkal bíró pedagógustól az óvoda szellemi környezetét tisztán kell tartani. Ezt követően említi, hogy tudomásuk van egy olyan helyi óvónő jelentkezéséről, akinek személye az eddigi jó munkát fenyegetné, és alkalmazása azt eredményezhetné, hogy a gyermekek boldogulásáért és nyugalmaért felelős szülők kénytelenek lennének gyermekük számára másik óvodát választani.

A Legfelsőbb Bíróság személyiségi jog megsértése iránti perekben is irányadónak tekintett PK 12. számú állásfoglalásának II. pontja szerint a kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni, az egymással összetartozó részeket összefüggésükben kell értékelni, és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is.

A levél - a maga egészét, összefüggéseit is tekintve - nem hagy kétséget a felől, hogy a szülők a gyermekek egészséges irányú fejlődését az egyedüli helyi óvónőként pályázó, így a szűkebb környezete számára egyértelműen beazonosítható felperestől féltik, benne látják azt a személyt, aki a levélben

részletezett negatív tulajdonságokkal rendelkezik, és így alkalmas az eddigi pozitív légkör lerombolására.

Azt helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a levél a felperes személyére nézve tényállítást nem tartalmaz, lényegében a szülők véleménye a felperes személyiségéről, és ezen keresztül óvónői alkalmatlanságáról. A személyhez fűződő jogok védelme azonban nem csak a jóhírnév (Ptk. 78.§-a), hanem a becsület, emberi méltóság (Ptk. 76.§) védelmére is kiterjed. A személyiséget a vélemény, bírálat, értékítélet is sértheti, ha kifejezőmódjában indokolatlanul és aránytalanul bántó, megalázó vagy lekicsinyítő.

Mind a gyermekeik fejlődésért felelősségét érző szülők, mind az óvodában dolgozó más pedagógusok elvitathatatlan joga a pályázóról való véleménynyilvánítás, amelynek során elfoglalhatnak olyan álláspontot is, hogy a pályázót a feladat ellátására alkalmatlannak találják, és vele szemben más jelöltet támogatnak. A véleménynyilvánítás gyakorlásának azonban határt szabnak a jóhiszeműség és a tisztesség követelményei. A levélben foglalt ténytartalom nélküli sértegetések, becsmérő kijelentések, a felperesnek lényegében kecskéhez hasonlítása, olyan személyként történő beállítása, aki az óvoda szellemi környezetét bemocskolja, súlyosan sérti a felperes becsületét. Az alperes azzal, hogy az általa ismert tartalmú levelet más személyek számára is megismerhetővé tette, a jogsértést annak ellenére elkövetette, hogy annak szerkesztésében nem vett részt, azt aláírásával nem látta el. A másodfokú bíróság ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és a Pp. 84.§-a (1) bekezdésének a) pontja alapján a jogsértés elkövetését megállapította.

A Ptk. 84.§-a (1) bekezdésének e) pontja értelmében, akit személyhez fűződő jogában megsértenek, az eset körülményeihez képest kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint. A Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése szerint aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentessül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az alperestől, mint az óvoda vezető pedagógusától elvárható lett volna a levél átvételének megtagadása, végső soron a hozzá került levél megsemmisítése. Az alperes ezzel szemben elősegítette a felperes becsületét súlyosan sértő levél szélesebb körben való megismerését, így magatartása nemcsak jogellenes, hanem felróható is volt. Az pedig külön bizonyítás nélkül, köztudomású tényként {Pp. 163.§-ának (3) bekezdése} fogadható el, hogy a pedagógus foglalkozású felperes megítélését a levélben foglalt, őt mind óvónői alkalmasságában, mind emberi mivoltában sértő kifejezések hátrányosan érintették. A másodfokú bíróság ezért a jogsértés megállapítása mellett - figyelemmel a jogsértés súlyára, és az elbíráláskori ár- és értékviszonyokra - az alperest a Ptk. 355.§-ának (4) bekezdése alapján 300.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére is kötelezte.

A jogsértés elkövetése az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítás adatai alapján is megállapítható volt, a bizonyítás kiegészítése, és ennek érdekében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése szükségtelen volt.

A másodfokú bíróság döntésével a pernyertesség és pervesztesség aránya az elsőfokú eljárásban megközelítőleg azonos (a jogsértés megállapítása tekintetében a felperes keresete sikeres volt, a nem vagyoni kártérítés iránti keresetet viszont nagyobb részben alaptalan), a jogorvoslati kérelem ugyanilyen arányban sikeres, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 81.§-ának (1) bekezdése alapján úgy rendelkezett, hogy mindegyik fél viseli az eljárás során felmerült költségeit, és az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74.§-ának (3) bekezdése folytán alkalmazandó, a költségmentességről szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§-ának (2) bekezdése alapján egyenlő arányban kötelesek viselni az első- és másodfokú eljárásban le nem rótt 90.000-90.000 forint illetéket.

Pécs, 2012. június 6.

Dr. Lábady Tamás s.k. a tanács elnöke, Dr. Kutasi Tünde s.k. előadó bíró, . Döme Attila s.k. bíró

A kiadmány hitelül: